

Rolnummer 5104
Arrest nr. 157/2011 van 13 oktober 2011

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 94 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, gesteld door het Hof van Beroep te Antwerpen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters A. Alen, J.-P. Snappe, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 8 februari 2011 in zake de nv « Escape » tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 16 februari 2011, heeft het Hof van Beroep te Antwerpen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 94 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (hierna WIGB) de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de belasting op de inverkeerstelling niet verschuldigd is door handelaars in personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen en aanhangwagens, zoals bedoeld in artikel 94, 1°, WIGB, wanneer zij het voertuig voorzien van een 'proefritten-', 'handelaars-' of tijdelijke plaat, andere dan een internationale kentekenplaat, daar waar voor handelaars in jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter, zoals bedoeld in artikel 94, 3°, WIGB niet wordt voorzien in de mogelijkheid om gebruik te maken van een vlaggenbrief, vergelijkbaar met een 'proefritten-', 'handelaars-' of tijdelijke plaat, andere dan een internationale kentekenplaat en dus om die reden uitgesloten te worden van de belasting op de inverkeerstelling ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv « Escape », met maatschappelijke zetel te 2222 Itegem, Hooiweg 24a;
- de Vlaamse Regering;
- de Ministerraad.

De Vlaamse Regering heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 13 september 2011 :

- zijn verschenen :

. Mr. J. Persoons, tevens *loco* Mr. S. Van Loon, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de nv « Escape »;

. Mr. A. Maes *loco* Mr. J. Sandra en Mr. S. Vancolen, advocaten bij de balie te Kortrijk, voor de Vlaamse Regering;

. Mr. N. Starckx *loco* Mr. M. Van Huffelen, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en J.-P. Snappe verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Het geding voor de verwijzende rechter betreft de toepassing van de belasting op de inverkeerstelling voor een zeilboot X-Yachts van het type « X41 One Design ». Die zeilboot werd in 2007 bij de Deense fabrikant aangekocht door de nv « Escape », appellante voor de verwijzende rechter. Voor dat vaartuig werd een vlaggenbrief afgeleverd. De vennootschap is handelaar in jachten en pleziervaartuigen en invoerder van zeilboten van het merk X-Yachts. Zij heeft dat jacht voor demonstratiewedstrijden en voor Belgische kampioenschappen ingezet. Op 16 oktober 2007 werd het verkocht. Het vaartuig werd op 18 oktober 2007 doorgehaald in het Belgische register van de pleziervaartuigen.

Op 17 januari 2008 werd een aanslag in de belasting op de inverkeerstelling uitvoerbaar verklaard voor een bedrag van 2 478 euro, vermeerderd met de nalatighedsintresten. Als datum van eerste ingebruikneming werd 1 januari 2007 vermeld. Op 1 februari 2008 diende de nv « Escape » bezwaar in tegen die aanslag. De vennootschap argumenteerde dat zij van die belasting was vrijgesteld, vermits het een demonstratiejacht betrof dat inmiddels reeds was verkocht. Dat bezwaar werd bij beslissing van de gewestelijke directeur afgewezen. De Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen oordeelde dat de wet correct was toegepast en verklaarde de vordering van de nv « Escape » ongegrond.

Voor de verwijzende rechter vordert de nv « Escape » de vernietiging van de voormelde aanslag. Bij akte van vrijwillige hervatting van geding verzocht het Vlaamse Gewest om akte te verlenen van het feit dat het het geding hervat voor de Belgische Staat. Vervolgens stelt de verwijzende rechter de voormelde prejudiciële vraag.

III. In rechte

- A -

A.1. De nv « Escape » stelt vast dat artikel 94 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (hierna : WIGB) de toepassing van de belasting op de inverkeerstelling uitsluit voor personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen wanneer zij voorzien zijn van een bijzondere plaat, namelijk de proefritten-, handelaars- of tijdelijke plaat, andere dan een internationale kentekenplaat. Zulk een regeling bestaat echter niet voor jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter, die voor verkoop zijn bestemd en in de vaart worden gebracht door beroepshandelaars in de botensector. Nochtans bevinden beide categorieën van handelaars zich in een vergelijkbare situatie, zodat het in het geding zijnde verschil in behandeling niet is verantwoord.

De nv « Escape » verwijst naar een schrijven van 29 september 1997 van de minister van Financiën, gericht aan een bestuurder van die vennootschap, waarin de minister mededeelt dat hij, bij ontstentenis van een systeem van handelaarsvlaggenbrief voor jachten en pleziervaartuigen die voor verkoop zijn bestemd en in de vaart worden gebracht door beroepshandelaars in de botensector, heeft beslist om, naar analogie, de regels toe te passen die van kracht zijn inzake de belasting op de inverkeerstelling voor autovoertuigen. De minister benadrukt dat het niet toepassen van de belasting op de inverkeerstelling slechts de boten zal betreffen die door die beroepshandelaars voor de verkoop zijn bestemd. De verwijzende rechter heeft dienaangaande geoordeeld dat het wettigheidsbeginsel niet toelaat een vrijstelling, van toepassing voor een bepaalde categorie van voertuigen, naar analogie toe te passen op een andere categorie van voertuigen, vermits een dergelijke vrijstelling enkel bij wet kan worden ingevoerd.

Volgens de nv « Escape » strekt de regeling, zoals die geldt voor beroepshandelaars in personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen, ertoe die beroepshandelaars toe te laten de door hen te koop aangeboden voertuigen in het verkeer te brengen en van de vereiste kentekenplaten te voorzien opdat zij door kandidaat-kopers op hun daadwerkelijke prestaties kunnen worden beoordeeld middels het maken van een proefrit op de openbare weg. Daarom kunnen de beroepshandelaars van die categorie van voertuigen, van de belasting op de inverkeerstelling worden uitgesloten. De in het geding zijnde maatregel voorziet evenwel niet in een soortgelijke mogelijkheid voor de beroepshandelaars van bepaalde zeilboten, terwijl de kandidaat-kopers ervan evenzeer de mogelijkheid dienen te hebben een proefvaart te maken. De nv « Escape » besluit dat geen redelijke verantwoording voor het in het geding zijnde verschil in behandeling bestaat.

A.2. De Ministerraad verwijst naar de voormelde brief van 29 september 1997 van de minister van Financiën. Daarmee is de minister tegemoet willen komen aan de noden van de sector van beroepshandelaars in pleziervaartuigen. Uit dat schrijven blijkt dat geen belasting op de inverkeerstelling zal worden gevorderd wanneer de vlaggenbrief aan de voormelde handelaars zal worden afgegeven, op voorwaarde dat zij zich als zodanig kenbaar maken bij het Hoofdbestuur der directe belastingen. Om die reden gedraagt de Ministerraad zich naar de wijsheid van het Hof.

A.3. Volgens de Vlaamse Regering heeft de prejudiciële vraag betrekking op een verschil in behandeling van twee categorieën van belastingplichtigen : enerzijds, de handelaars in personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen, in zoverre die voertuigen voorzien zijn of moeten zijn van een andere nummerplaat dan een proefritten-, handelaars- of tijdelijke plaat, andere dan een internationale kentekenplaat (artikel 94, 1°, van het WIGB); anderzijds, de handelaars in jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter, wanneer hiervoor een vlaggenbrief is of moet zijn afgegeven (artikel 94, 3°, van het WIGB). Het verschil in behandeling bestaat erin dat voor de eerste categorie van belastingplichtigen in een uitzondering inzake de belasting op de inverkeerstelling wordt voorzien voor de betreffende voertuigen met een proefritten-, handelaars- of tijdelijke plaat, terwijl voor de tweede categorie niet in een dergelijke uitzondering is voorzien.

De Vlaamse Regering betoogt in hoofdorde dat die twee categorieën van belastingplichtigen niet vergelijkbaar zijn wat de vrijstelling inzake de belasting op de inverkeerstelling betreft. Hoewel het in de beide gevallen om handelaars in vervoermiddelen gaat, drijven zij handel in volledig onderscheiden transportmiddelen : enerzijds, voertuigen, bestemd voor het vervoer over de weg en, anderzijds, vaartuigen, bestemd voor het vervoer over het water. Bovendien zijn de beide soorten van vervoer aan een eigen, specifieke regelgeving inzake registratie onderworpen : de nummerplaat voor de voertuigen en de vlaggenbrief voor de pleziervaartuigen. Enkel de regelgeving inzake de voertuigen voorziet in commerciële kentekenplaten, zijnde de proefrittenplaten en de handelaarsplaten. Ten slotte streven beide regelgevingen een onderscheiden doelstelling na : de inschrijving van een voertuig geldt als de administratieve toestemming voor de deelname van dat voertuig aan het wegverkeer. De uitreiking van een vlaggenbrief laat toe de Belgische vlag te voeren en in volle zee of in vreemde wateren een beroep te doen op de bescherming van de Belgische overheid. Gelet op die fundamentele verschillen in de situatie van de beide categorieën van belastingplichtigen, is de Vlaamse Regering van oordeel dat de wetgever niet in eenzelfde fiscale behandeling dient te voorzien.

De Vlaamse Regering betoogt in ondergeschikte orde dat de in het geding zijnde maatregel niet discriminerend is. Het verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk de aard van het vervoermiddel : een voertuig of een vaartuig. De in het geding zijnde maatregel streeft een legitiem doel na, namelijk het compenseren van het verlies van fiscale inkomsten ten gevolge van de verlaging van het btw-tarief, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 1 juni 1992 houdende invoering van een belasting op de inverkeerstelling. De maatregel is volgens de Vlaamse Regering bovendien evenredig met het nagestreefde doel en heeft geen onevenredige gevolgen.

- B -

B.1. Artikel 94 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (hierna : WIGB) bepaalt :

« Er wordt ten bate van de Staat een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting geheven op :

1° De personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen, zoals deze voertuigen omschreven zijn in de reglementering van de inschrijving van de motorvoertuigen en de aanhangwagens en zoals zij worden verstaan in de zin van artikel 4, § 3, voor zover deze voertuigen voorzien zijn of moeten zijn van een andere nummerplaat dan

een in het kader van de bedoelde regeling uitgereikte ‘proefritten-’, ‘handelaars-’ of tijdelijke plaat andere dan een internationale kentekenplaat;

2° de vliegtuigen, watervliegtuigen, helikopters, zweefvliegtuigen, luchtballons of bestuurbare luchtschepen en andere luchtvaartuigen, zwaarder of lichter dan lucht, met of zonder motor, wanneer zij ingeschreven zijn of het moeten zijn;

3° de jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter, wanneer voor deze een vlaggenbrief is of moet zijn afgeleverd, wanneer de wegvoertuigen, luchtvaartuigen of boten, op de openbare weg in het verkeer worden gesteld of gebruikt in België ».

B.2. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid van die bepaling met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij een verschil in behandeling tussen twee categorieën van belastingplichtigen instelt : enerzijds, de handelaars in personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen, in zoverre die voertuigen voorzien zijn of moeten zijn van een andere nummerplaat dan een proefritten-, handelaars- of tijdelijke plaat, andere dan een internationale kentekenplaat (artikel 94, 1°, van het WIGB); anderzijds, de handelaars in jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter, wanneer hiervoor een vlaggenbrief is of moet zijn afgegeven (artikel 94, 3°, van het WIGB). Voor de eerste categorie van belastingplichtigen wordt in een uitzondering inzake de belasting op de inverkeerstelling voorzien voor de voertuigen met een proefritten-, handelaars- of tijdelijke plaat, terwijl voor de tweede categorie niet in een dergelijke uitzondering is voorzien.

B.3.1. De Vlaamse Regering is van oordeel dat de twee categorieën van belastingplichtigen te dezen niet vergelijkbaar zouden zijn.

B.3.2. Voertuigen en vaartuigen zijn onderscheiden transportmiddelen en zijn aan een verschillende regelgeving inzake inschrijving onderworpen : de nummerplaat voor de voertuigen en de vlaggenbrief voor bepaalde pleziervaartuigen. Bovendien is enkel voor voertuigen in een proefritten- of in een handelaarsplaat voorzien. Daaruit volgt evenwel niet dat de belastingplichtigen die één van beide soorten van transportmiddelen in het verkeer brengen, onvergelijkbaar zouden zijn wat de belasting op de inverkeerstelling betreft. Overigens is de in het geding zijnde bepaling, waarin sprake is van zowel voertuigen (artikel 94, 1°) als pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter waarvoor een vlaggenbrief is of moet zijn afgegeven (artikel 94, 3°), opgenomen in hoofdstuk I met als opschrift « Belastbare voertuigen » van titel V (« Belasting op de inverkeerstelling ») van het WIGB.

De exceptie wordt verworpen.

B.4. Het komt de bevoegde wetgever toe de vrijstellingen te bepalen van de belastingen waarin hij voorziet. Hij beschikt ter zake over een ruime beoordelingsbevoegdheid.

Wanneer de wetgever vrijstellingen of soortgelijke maatregelen vaststelt zoals die waarin de in het geding zijnde bepaling voorziet, moet hij gebruik kunnen maken van categorieën die, noodzakelijkerwijs, de verscheidenheid van toestanden slechts met een zekere graad van benadering opvangen. Het beroep op dat procedé is niet onredelijk op zich; niettemin moet worden onderzocht of hetzelfde geldt voor de wijze waarop het werd aangewend.

B.5. De maatschappelijke keuzen die bij het inzamelen en het inzetten van middelen moeten worden gemaakt, behoren tot de beoordelingsvrijheid van de wetgever. Het Hof vermag dergelijke beleidskeuzen, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.

B.6. De belasting op de inverkeerstelling werd door de wet van 1 juni 1992 ingevoegd in het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen. Die belasting werd, naar luid van de parlementaire voorbereiding, in 1992 ingevoerd om het verlies inzake belastingontvangsten ten gevolge van de verlaging van het btw-tarief en de afschaffing van de weeldetaks, in het kader van de Europese harmonisering, gedeeltelijk te compenseren (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 329-2, p. 2).

B.7. Er mag worden aangenomen dat de belastingplichtigen die handel drijven in jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter doorgaans een kapitaalkrachtiger cliënteel bedienen dan handelaars in voertuigen, zodat de eerstvermelde handelaars met het bedrag van de belasting op de inverkeerstelling in voorkomend geval rekening kunnen houden bij het bepalen van de verkoopprijs van een dergelijk jacht of pleziervaartuig.

Het in het geding zijnde verschil in behandeling is niet zonder redelijke verantwoording.

B.8. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 94 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 13 oktober 2011.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt